

Sygn. akt II Ka 299/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2023 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Karłowicz
------------------------	--------------------------------

--	--

Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Walerczak
---------------------	---

przy udziale Prokuratora Joanny Zaniewicz

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2023 r.

sprawy **Z. S.**

oskarżonego z art. 279 § 1 kk w zb. z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie

z dnia 22 lutego 2022 r. sygn. akt II K 534/21

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę oskarżonego Z. S. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Węgrowie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 299/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji
--

Wyrok Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 22 lutego 2022 r., sygn. II K 534/21

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.		Z. S.	brak możliwości samodzielnej obrony, zniesiona poczytalność w chwili czynu	Opinia sądowo psychiatryczna i dokumentacja lekarska, opinia z ZK	k.229 -244, 213-214, 218, 266,275-276
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1.	opinia sądowo - psychiatryczna i dokumentacja lekarska	opinia pełna, jasna i spójna, nie była kwestionowana przez strony tak jak opinie z zakładu karnego

2.2.2. Dowody nieuwzględnione ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	<u>Zarzuty oskarżonego</u>	
1.	<p>naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie brak doprowadzenia oskarżonego na termin rozprawy w dniu 22 lutego 2022 roku, brak przeprowadzenia dowodu z opinii sądowo - psychiatrycznej dotyczącej stanu zdrowia psychicznego oskarżonego i zdolności do udziału w postępowaniu bez udziału obrońcy, co spowodowało naruszenie prawa do obrony, gdyż oskarżony przyznał się do popełnienia czynu, którego nie popełnił, co spowodowało dokonanie błędnych ustaleń faktycznych;</p>	<p># zasadne # częściowo zasadne # niezasadny</p>
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Zarzuty okazały się częściowo zasadne.		

Prawidłowe ustalenie co do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego ma istotne znaczenie z punktu widzenia orzekania w przedmiocie jego odpowiedzialności karnej. Obowiązkiem Sądu ferującego wyrok zarówno w I, jak i II instancji, jest zatem troska o to, aby ustalenia co do tej okoliczności nie budziły wątpliwości. Podniesione przez skarżącego okoliczności spowodowały uzupełnienie materiału dowodowego w zakresie dokumentacji medycznej i po przeprowadzeniu obserwacji w warunkach szpitalnych w innej sprawie, w dniu 12 lipca 2023 roku wydano opinię dotyczącą stanu zdrowia psychicznego oskarżonego (k. 229-244). Z treści opinii wynika, że oskarżony miał w chwili czynu zniesioną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem. Aktualny stan zdrowia oskarżonego pozwala na udział w toczącym się postępowaniu przy zapewnieniu mu pomocy adwokata, gdyż sam nie potrafi prowadzić obrony w sposób rozsądny. Istnieje konieczność stałej kontroli stanu zdrowia psychicznego oskarżonego i stosowania leczenia farmakologicznego. W opinii uzupełniającej biegli wskazali na konieczność stosowania środków zabezpieczających, aby zapobiec popełnieniu przez oskarżonego ponownie czynu zabronionego (k.266).

Sąd Okręgowy podkreśla, że praktyka dopuszczania dowodu z opinii biegłych lekarzy psychiatrów „na wszelki wypadek” z przyczyn zasadniczych, jako sprzeczna z fundamentalnymi regułami praworządności, wymaga zdecydowanego potępienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 24.06.2020 r., sygn. IV KK 176/20, LEX nr 3213295). Owe wątpliwości co do poczytalności, jak wskazuje się w judykaturze, powinny zostać chociaż uprawdopodobnione, co oznacza, że muszą mieć podstawę w konkretnych okolicznościach sprawy, wynikać z tych okoliczności w sposób obiektywny. Nie mogą natomiast stanowić one jedynie subiektywnego przekonania oskarżonego lub jego obrońcy, ale muszą zostać powzięte przez organ procesowy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 26.04.2021 r., sygn. II KK 127/21, LEX nr 3232211). Jak wynika z akt sprawy oskarżony podał, że leczy się przewlekle z powodu padaczki pourazowej (k.47v), a w innych sprawach był reprezentowany przez obrońcę z urzędu. Okoliczność ta została zauważona przez prokuratora, gdyż w ramach przedłużenia okresu dochodzenia wskazał na konieczność poddania podejrzanego badaniom sądowo-psychiatrycznym (k.57), ale czynność ta nie została wtedy przeprowadzona. W ocenie Sądu Okręgowego te okoliczności powinny zostać należycie rozważone i wskazywały na istnienie wątpliwości co do poczytalności oskarżonego. Te zaś nakazywały ustanowienie obrońcy z urzędu i dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów przed rozpoznaniem sprawy. Nie można tracić z pola widzenia, że oskarżony nie był obecny na rozprawie w dniu 22 lutego 2022 roku, nie reprezentował go obrońca, a w tym dniu wydano wyrok wobec oskarżonego skazujący go na karę bezwzględną pozbawienia wolności. W tym miejscu należy wskazać, że wbrew twierdzeniom skarżącego decyzja o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność oskarżonego była

prawidłowa, gdyż nie złożył on wniosku o doprowadzenia, a otrzymał w tym zakresie stosowne pouczenie (k.146-147). Oskarżony nie miał obrońcy ani w postępowaniu przygotowawczym, ani przed Sądem I instancji do czasu wydania wyroku. Wobec powyższego miał rację skarżący, że Sąd I instancji nie dostrzegł okoliczności dotyczących stanu zdrowia psychicznego oskarżonego i zaniechał dopuszczenia dowodu z opinii biegłych psychiatrów oraz ustanowienia obrońcy z urzędu, co musiało łącznie skutkować uchynieniem wyroku. Wydanie rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy pozbawiałoby oskarżonego możliwości przeprowadzenia postępowania w kierunku ustalenia, że czynu nie popełnił, o co wnioskował w swojej apelacji. Ponadto orzeczenie środka zabezpieczającego, o którym mowa w opinii pozbawiałoby oskarżonego możliwości kwestionowania tego rozstrzygnięcia w ramach zwykłych środków odwoławczych. Tym bardziej, że ustalenia przez Sąd I instancji wymaga rodzaj tego środka, gdyż biegli nie wypowiedzieli się w tym zakresie w sposób jednoznaczny.

Wniosek

o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

zasadny
 # częściowo zasadny
 # niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Sąd Okręgowy postanowił na podstawie art. 193 kpk uwzględnić wniosek oskarżonego o przeprowadzenie dowodu z opinii sądowo-psychiatrycznej, uznając, że istnieją wątpliwości co do poczytalności oskarżonego i zaistniały już na wcześniejszym etapie. Z treści opinii wynika, że oskarżony miał zniesioną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem. Aktualny stan zdrowia oskarżonego pozwala mu na udział w toczącym się postępowaniu przy zapewnieniu mu pomocy adwokata, gdyż sam nie potrafi prowadzić obrony w sposób rozsądny. W postępowaniu, w którym orzeczono wobec niego karę pozbawienia wolności występował bez udziału obrońcy, a obecnie zachodzi konieczność wydania rozstrzygnięcia o innym charakterze. Częściowa zasadność zarzutów warunkowała zasadnością wniosku o uchylenie wyroku.

OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	-----
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy

-----	-----
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
-----	-----
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwiążle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.	Brak obrońcy koniecznego w świetle art. 79 § 1 pkt 3 kpk w toku postępowania sądowego – całość wyroku – art. 439 § 1 pkt 10 kpk	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
Wyrok Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 22 lutego 2022 roku sygn. akt II K 534/21 uchylono, gdyż w toku postępowania sądowego oskarżony nie miał obrońcy wobec zaistnienia przesłanek z art.79 § 1 pkt 3 kpk.		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.

Zwiężle o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność postępowania	umorzenia # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwiężle o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	O kosztach postępowania odwoławczego nie orzekano, ponieważ wyrok uchylający zaskarżone rozstrzygnięcie nie kończy postępowania.

--	--

PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	oskarżony		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 22 lutego 2022r. sygn. akt II K 534/21		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------